

Донецький національний університет імені Василя Стуса

Навчально-науковий інститут психології

Кафедра кризової та клінічної психології

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Психодіагностика в клінічній практиці»

Кількість кредитів ЄКТС	<i>5 кредитів ЄКТС</i>
Період викладання	<i>2025-2026 н.р., 1 семестр</i>
Рівень вищої освіти	<i>другий</i>
Спеціальність	<i>С4 Психологія</i>
Освітня програма	<i>ОП Клінічна психологія</i>
Викладач	Лапшова Н.С., к. психол. н., доцент кафедри кризової та клінічної психології
Профайл викладача(ів) курсу	
Доступ до матеріалів курсу	https://moodle.donnu.edu.ua/
Контактна інформація	n.lapshova@donnu.edu.ua

Анотація дисципліни

Дисципліна «Психодіагностика в клінічній практиці» є фундаментальною складовою освітньої програми «Клінічна психологія» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Психологія». Курс орієнтований на формування у майбутніх клінічних психологів системи теоретичних знань та практичних навичок, необхідних для проведення кваліфікованої психодіагностичної оцінки особистості в умовах клінічної практики.

Програма курсу охоплює методологічні та етичні основи клінічної психодіагностики, знайомить з ключовими методами та методиками для дослідження когнітивної, емоційно-вольової та особистісної сфер. Особлива увага приділяється інтеграції психодіагностичних даних у процес постановки клінічного діагнозу, розробки психокорекційних програм та оцінки їх ефективності, відповідно до сучасних класифікаційних систем (МКХ-11, DSM-5).

Навчальний процес включає лекції, практичні та лабораторні заняття, де студенти опановуватимуть навички роботи з діагностичним інструментарієм, та великий обсяг самостійної роботи. Система оцінювання базується на 100-бальній шкалі та включає поточний контроль (виконання практичних завдань, тестування, аналіз кейсів) та підсумковий контроль у формі іспиту. Дотримання принципів академічної доброчесності є обов'язковою вимогою протягом усього навчання.

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти системи компетенцій, необхідних для планування, проведення та інтерпретації результатів психодіагностичного обстеження в клінічній практиці з метою диференційної діагностики, розробки програм втручання та оцінки їх ефективності.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

- СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати дослідження у галузях клінічної психології, психологічного консультування та психотерапії з елементами наукової новизни і/або практичної значущості.
- СК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки професійної практичної діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР13. Здійснювати професійну діяльність у сфері клінічної психології.

Взаємозв'язок із іншими навчальними дисциплінами: Психологія здоров'я та психологічного благополуччя, Психосоматика, Психофармакологія, Організація діяльності психолога в клінічній практиці,

Застосування сучасних класифікаторів хвороб (МКХ-11, DMS5) в клінічній практиці.

Організація та оцінювання навчання

Тиждень / дата / години	Тема	Форма проведен- ня заняття	Завдання, години	Термін виконанн я (дата і час)	Мах кількі сть балів
1 тиждень 4 години	Вступ до клінічної психодіагностики: методологія, етика та стандарти.	Лекція, лабораторне заняття	Лабораторне заняття 1. Аналіз етичних дилем у клінічній практиці.	1 тиждень	2
2 тиждень 2 години	Вступ до клінічної психодіагностики: методологія, етика та стандарти.	Практичне заняття	Аналіз етичного кейсу. Завдання: Студентам пропонується клінічний кейс, що містить етичну дилему.	2 тиждень	3
3 тиждень 4 годин	Техніки встановлення контакту та терапевтичного альянсу.	Лекція, лабораторне заняття	Лабораторне заняття 2. Відпрацювання навичок клінічного інтерв'ю.	3 тиждень	3
4 тиждень 2 години	Техніки встановлення контакту та терапевтичного альянсу.	Практичне заняття	Рольова гра: «Проведення первинного клінічного інтерв'ю» Завдання: Студенти працюють у парах: один виконує роль «клінічного психолога», інший – «клієнта» з коротко описаною легендою (напр., «студент 20 років, скаржиться на безсоння та постійну тривогу перед сесією»).	4 тиждень	3
5 тиждень 4 години	Психодіагностика когнітивної сфери: інтелект, пам'ять, увага, мислення.	Лекція, лабораторне заняття	Лабораторне заняття 3. Опанування та інтерпретація субтестів методики Векслера (WAIS).	5 тиждень	3
6 тиждень 2 години	Психодіагностика когнітивної сфери: інтелект,	Практичне заняття	Проведення та інтерпретація патопсихологічних проб	6 тиждень	3

	пам'ять, увага, мислення.		Завдання: Студенти в малих групах проводять один на одному набір патофизиологічних проб.		
7 тиждень 4 години	Проективні методи дослідження особистості: теорія, можливості та обмеження.	Лекція, лабораторне заняття	Лабораторне заняття 4. Проведення та аналіз протоколу за методикою Тематичного апперцептивного тесту (ТАТ).	7 тиждень	3
8 тиждень 2 години	Проективні методи дослідження особистості: теорія, можливості та обмеження.	Практичне заняття	Аналіз протоколу проективної методики (ТАТ) Завдання: Студентам надається готовий анонімізований протокол дослідження за методикою ТАТ (3-4 розповіді клієнта за таблицями). <i>Модульний контроль.</i>	8 тиждень	3 10
9 тиждень 4 години	Стандартизовані опитувальники в діагностиці особистості та психопатології.	Лекція, лабораторне заняття	Лабораторне заняття 5. Аналіз та інтерпретація профілів методики ММРІ-2.	9 тиждень	3
10 тиждень 2 години	Стандартизовані опитувальники в діагностиці особистості та психопатології.	Практичне заняття	Побудова та інтерпретація профілю ММРІ Завдання: Студенти отримують «сирі» бали (або вже Т-бали) заповненого опитувальника ММРІ (або його скороченої версії) для гіпотетичного клієнта.	10 тиждень	3
11 тиждень 4 години	Діагностика емоційно-вольової сфери: тривога, депресія, афективні розлади.	Лекція, лабораторне заняття	Лабораторне заняття 6. Комплексна оцінка емоційного стану за допомогою батареї скринінгових методик.	11 тиждень	3
12 тиждень 2 години	Діагностика емоційно-вольової сфери: тривога,	Практичне заняття	Підбір батареї методик для диференційної діагностики	12 тиждень	3

	депресія, афективні розлади.		Завдання: Студентам надається короткий опис клінічного випадку (запит від лікаря-психіатра). Завдання з ІТР	17 тиждень	
13 тиждень 4 години	Диференційна діагностика: інтеграція даних для розрізнення клінічних станів.	Лекція, лаборатор- не заняття	Лабораторне заняття 7. Комплексна оцінка емоційного стану за допомогою батареї скринінгових методик.	13 тиждень	3
14 тиждень 2 години	Диференційна діагностика: інтеграція даних для розрізнення клінічних станів.	Практичне заняття	Інтегративний аналіз клінічного кейсу Завдання: Студенти отримують повний, але анонімізований кейс, що включає: витяг з клінічного інтерв'ю, дані спостереження, результати патопсихологічних проб, профіль MMPI та протокол ТАТ.	14 тиждень	3
15 тиждень 4 години	Написання та представлення психологічного висновку. Формулювання клінічного кейсу.	Лекція, лаборатор- не заняття	Лабораторне заняття 8. Написання психологічного висновку за результатами комплексного обстеження.	15 тиждень	3
16 тиждень 2 години	Написання та представлення психологічного висновку. Формулювання клінічного кейсу.	Практичне заняття	Написання фінального психологічного висновку Завдання: На основі матеріалів попереднього завдання (інтегративного аналізу кейсу) студенти мають написати повний психологічний висновок.	16 тиждень	3
17 тиждень 4 години	Сучасні напрями та спеціалізовані галузі клінічної психодіагностики.	Лекція, лаборатор- не заняття	Лабораторне заняття 9. Розробка плану діагностики для оцінки ефективності психокорекції.	17 тиждень	3
				Екзамен/ Індивідуа льне	40

				творче завдання	
--	--	--	--	----------------------------	--

Організація та оцінювання навчання визначена «Порядком оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса» та «Положенням про організацію освітньої діяльності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса». Форми поточного та підсумкового контролю, такі як розв'язання тестів, аналіз клінічних кейсів та виконання прикладних завдань, мають на меті не лише перевірку теоретичних знань, а й формування ключових професійних компетенцій. Ці інструменти оцінювання спрямовані на глибоке засвоєння фундаментальних аспектів психопатології та розвиток практичних навичок, необхідних для ефективної роботи в клінічній сфері. Екзамен не є обов'язковою формою підсумкового контролю через можливість здобувачів отримати 100 балів протягом семестру сумарно за всі види навчальної діяльності. За поточну роботу в семестрі здобувач може отримати 60 балів і ще 40 балів за творчу роботу, що захищається замість іспиту і в сумі загальна максимально можлива кількість балів складає 100.

Організація навчання за дисципліною відбувається в наступних форматах:

- 1) аудиторні заняття (лекції, практичні, лабораторні заняття);
- 2) самостійна робота здобувача під керівництвом викладача за допомогою порталу ННП.

Дотримання вимог академічної доброчесності

Відповідно до Закону України «Про освіту» академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Основні засади дотримання академічної доброчесності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса відображено за покликанням https://drive.google.com/drive/folders/1pbDJWc1Rgz0x-rwRTLeunp-_WuJ7i7Ny;

<https://www.donnu.edu.ua/uk/komisiya-z-pitan-akademichnoyi-dobrochesnosti-ta-korporativnoyi-etiki/>

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Завдання до практичного заняття з кожної теми регламентуються силабусом та виконуються, протягом тижня до наступного практичного заняття (за розкладом), за невчасне виконання кількість балів зменшується на 25 % за кожен повний тиждень затримки.

Пропущені практичні заняття мають бути відпрацьовані під час проведення індивідуальних консультацій викладачем (згідно затвердженого графіка) у повному обсязі (не більше одного пропущеного заняття протягом однієї консультації).

Пропущені лекційні заняття мають бути відпрацьовані шляхом написання конспекту з пропущеної теми та надані на перевірку викладачеві не пізніше наступного лекційного заняття (за розкладом).

Здобувачі, які навчаються за індивідуальним графіком повинні здавати завдання відповідно до узгодженого графіку очно, або за допомогою Microsoft Teams, Outlook, Moodle щотижня, під час проведення індивідуальних консультацій викладачем (згідно затвердженого графіка).

Всі пропущені завдання, які передують написанню модульної роботи повинні бути відпрацьовані до його проведення модуля. Пропущені завдання після проведення модульного контролю, повинні бути відпрацьовані до 15 тижня (згідно календарного плану).

Питання, винесені для самостійної роботи

№	Тема	Кількість годин
1	Ознайомитися зі структурою, логікою та діагностичними модулями "Структурованого клінічного інтерв'ю для діагностики розладів за DSM-5" (SCID-5).	10
2	За допомогою наукових баз даних (GoogleScholar, PubMed, PsycINFO) знайти та проаналізувати 2-3 опубліковані статті, де представлені результати використання WAIS для діагностики пацієнтів з певними нозологіями (напр., шизофренія, черепно-мозкова травма, деменція).	10
3	Самостійно вивчити 2-3 методики, які не були детально розглянуті на лекціях (напр., Тест запам'ятовування 10 слів Лурії, Тест сортування карток Вісконсін (WCST), Тест малювання годинника).	10
4	Вивчити призначення та інтерпретацію додаткових шкал ММРІ-2 (напр., шкали МакЕндрю (MAC-R), шкала ворожості (Ho), шкала посттравматичного стресу (РК)) та контентних шкал.	10
5	Провести огляд наукової літератури щодо психометричних	10

	властивостей (валідності, надійності, стандартизації) малюнкових методик («Дім-Дерево-Людина», «Малюнок сім'ї», «Неіснуюча тварина»).	
6	Аналіз комплексного клінічного випадку та написання розгорнутого психологічного висновку.	18
7	Розробка діагностичної програми для конкретного клінічного запиту.	10
8	Підготовка огляду з однієї зі спеціалізованих галузей клінічної психодіагностики.	10
9	Аналіз методології оцінки ефективності психотерапії.	10
Загалом		98

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ Дисципліна екзаменаційна

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за усіма видами навчальних робіт проводиться за поточним та підсумковим контролюми. Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни проводиться в усній та письмовій формі. Контроль самостійної роботи проводиться шляхом перевірки виконаних завдань. Усі контрольні заходи включено до 100-бальної шкали оцінювання. Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою, де 60 балів відводиться на оцінку усних відповідей, тестування, презентації, виконання самостійної, індивідуальної роботи та модульної контрольної роботи і 40 балів – на оцінювання відповідей на екзамені або на виконання індивідуального завдання (у вигляді написання наукової публікації або виконання аналізу клінічного випадку). На практичних та лабораторних заняттях здобувачі вищої освіти за усну відповідь, письмову відповідь (тестування), проведення та оформлення лабораторної роботи максимально можуть отримати 3 бали. При цьому, вони здійснюють огляд літератури за ключовими поняттями теми, оформляють відповіді на питання практичного заняття у вигляді стислого конспекту основних понять, розглядають клінічні випадки, дискутують з приводу напрямків психодіагностики в клінічній практиці. Здобувачі вищої освіти, які при виконанні завдань використовували ІІІ максимально можуть набрати 1 бал.

Загальна кількість балів за поточну роботу від 0 до 60 балів

Види робіт, що демонструють здобуті здобувачем вищої освіти результати навчання	Критерії оцінювання
--	---------------------

Розв'язання завдань	<p>Максимальний бал – 3 бали.</p> <p>Ієрархія отримання балів передбачає чотири рівні:</p> <p>Високий (3 балів): завдання виконано вірно, містить логічну послідовність дій, при рішенні застосовано методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), зроблено логічні висновки.</p> <p>Середній (2 бали): завдання виконано частково вірно, містить логічну послідовність дій, при рішенні частково застосовано методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), є висновки.</p> <p>Достатній (1 бал): завдання виконано із помилками, розрахунки є епізодичними, при рішенні не застосовано методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), висновки відсутні.</p> <p>Низький (0 балів): завдання виконано невірно, розрахунки є епізодичними, відсутній методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), сумнівні висновки.</p>
Аналіз ситуацій	<p>Максимальний бал – 3 бали.</p> <p>Ієрархія отримання балів передбачає чотири рівні:</p> <p>Високий (3 бал): ситуацію проаналізовано вірно, аналіз містить логічну послідовність дій, застосовано методичний інструментарій (моделі, закони, теорії), зроблено логічні висновки.</p> <p>Середній (2 бали): ситуацію проаналізовано частково вірно, аналіз містить логічну послідовність дій, при рішенні частково застосовано методичний інструментарій (моделі, закони, теорії), є висновки.</p> <p>Достатній (1 бал): ситуацію проаналізовано із помилками, міркування є епізодичними, при аналізі не застосовано методичний інструментарій (моделі, закони, теорії), висновки відсутні.</p> <p>Низький (0 балів): ситуацію проаналізовано невірно, міркування є епізодичними, відсутній методичний інструментарій (моделі, закони, теорії), сумнівні висновки.</p>
Практикум	<p>Критерії оцінювання розв'язування задач/ситуацій - 3б.</p> <p>Високий (5 балів): задача/ситуація виконана вірно, містить логічну послідовність дій, при рішенні застосовано методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), зроблено логічні висновки.</p> <p>Середній (4 бали): задача/ситуація виконана частково вірно, містить логічну послідовність дій, при рішенні частково застосовано методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), є висновки.</p> <p>Достатній (3 бали): задача/ситуація виконана із помилками, розрахунки є епізодичними, при рішенні не застосовано методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), висновки відсутні.</p> <p>Низький (від 0 до 2 балів): задача/ситуація виконана невірно, розрахунки є епізодичними, відсутній методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), сумнівні висновки.</p>
Рольові ділові ігри	<p>Максимальний бал за відмінне виконання – 3 балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - інформативна місткість, повнота виступів – 1 бали; - вільна орієнтація у матеріалі – 1 бали; - якість представлення результатів (чіткість, логічність, уміння виділити головне) – 1 бал
Модуль	<p>Максимальна кількість балів – 10 балів</p> <p>0,5 балів за кожну вірну відповідь (20 тестових завдань x 0,5 балів = 10 балів)</p>

Дебати	Критерії оцінювання дебатів			
	Критерії оцінювання	0-1бали	1-2бали	3бали
	Розуміння завдання	Використовуються матеріали, які не мають безпосереднього відношення до теми, представлена інформація не аналізується та не оцінюється	Використовуються як матеріали, які пов'язані з темою, так і такі, які не мають до неї відношення	Використаний матеріал демонструє повне розуміння поставленого завдання
	Аргументація позиції	Надані аргументи не стосуються, або частково стосуються теми	Надані аргументи є переконливими, але їх кількість незначна	Надані аргументи є переконливими, наводяться у якості прикладів думки відомих експертів (міжнародників, істориків, політологів)
	Злагодженость роботи у групах	Робота в групі незлагоджена, невизначено ролі спікерів і послідовностей виступів	Робота в групі частково спланована	Робота в групі повністю спланована, визначена послідовність виступів спікерів
	Культура мовлення, вміння триматися перед аудиторією	Спікери губляться перед аудиторією, демонструють бідність мовлення, порушують регламент, не можуть утримати увагу аудиторії, читають заготовлені нотатки	Спікери роблять незначні помилки при виступі, незначно порушують регламент, частково утримують увагу аудиторії, іноді зачитують заготовлені нотатки	Спікери впевнено тримаються перед аудиторією, не використовують заготовлені нотатки, грамотно володіють мовленням, дотримуються регламенту, утримують увагу аудиторії
	Ділові якості спікера	Спікери не доброзичливі, яскраводемонструють негативні емоції та неповагу до аудиторії	Спікери іноді демонструють недоброзичливість, перебивають запитаннями, демонструють відносну стриманість	Спікери делікатно намагаються досягти позитивних результатів переговорів, демонструють повагу до опонентів, доброзичливі, емоційно стримані

Критерії оцінювання лабораторних робіт

3 бали - Завдання виконано повністю, без помилок та з елементами критичного аналізу. Продemonстровано глибоке та точне розуміння клінічного кейсу або теоретичної проблеми. Правильно та доречно застосовано теоретичні знання. Розроблений продукт (план, таблиця, інфографіка, рекомендації) є логічно структурованим, повним, обґрунтованим та має практичну цінність. Висновки є чіткими, аргументованими та базуються на аналізі. Робота демонструє здатність до інтеграції знань та самостійного мислення.

2 бали - Завдання виконано правильно, але з незначними недоліками або неточностями. Аналіз кейсу в цілому вірний, але може бракувати глибини або врахування окремих деталей. Теоретичні концепції застосовані переважно правильно, але можуть бути наявні незначні помилки. Розроблений продукт є повним, але може мати незначні недоліки у структурі чи обґрунтуванні. Висновки логічні, але можуть бути недостатньо розгорнутими.

1 бал - Завдання виконано частково, з наявністю помилок. Продemonстровано лише поверхнєве розуміння проблеми або кейсу, присутні помилки в аналізі. Є спроба застосувати теоретичні знання, але вона є непослідовною або частково невірною. Розроблений продукт є неповним, містить структурні недоліки або не всі елементи завдання виконано. Висновки відсутні або є формальними та необґрунтованими.

0 - Завдання виконано з грубими помилками, або не в повному обсязі. Аналіз є переважно невірним або не відповідає поставленому завданню. Продemonстровано фундаментальне нерозуміння ключових теоретичних концепцій. Представлена робота є дуже неповною, неструктурованою, або не відповідає вимогам завдання. Висновки відсутні або помилкові.

Підсумковий контроль 1 семестр (0 - 40 балів)

1. До підсумкового контролю (екзамену) допускаються здобувачі, які протягом семестру набрали не менше 35 балів. Якщо здобувач протягом семестру набрав менше 35 балів, він до додаткової сесії має відпрацювати пропущені заняття до додаткової сесії (при оцінюванні виконаних завдань застосовується політика «дедлайнів» – максимальна оцінка 50% від зазначеної в силабусі кількості балів).
2. Здобувач вищої освіти, який набрав протягом семестру суму балів від 50 до 60 балів має можливість:

- не складати екзамен і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку;
- складати екзамен з метою підвищення свого рейтингу з певної навчальної дисципліни.
- здобувач у випадку якщо він обрав виконання індивідуального творчого завдання, втрачає право складати екзамен.

3.1. Індивідуальне творче завдання у вигляді написання наукових тез оцінюється наступним чином:

- 10-9 балів – здобувач самостійно обрав, підготував та вчасно подав на перевірку наукові тези, які мають традиційну структуру. У науковій роботі повністю розкрита актуальність обраної теми, виклад основного матеріалу відображає сутність досліджуваного явища у межах клінічної психології, сформульовано коректні висновки, окреслено перспективи подальших досліджень; список літератури містить джерела за останні 5 років. Обсяг наукових тез складає 5 сторінок.
- 8-6 балів – здобувач підготував наукові тези, які мають традиційну структуру. Проте у науковій роботі недостатньо визначена актуальність теми, неповний виклад основного матеріалу, не точно сформульовані висновки, список літератури може містити застарілі джерела. Є не значні стилістичні та змістовні недоліки, у зв'язку з чим наукова робота потребує доопрацювання.
- 7-5 балів – здобувач підготував наукові тези, які мають традиційну структуру. Проте у науковій роботі недостатньо визначена актуальність теми, неповний виклад основного матеріалу, не точно сформульовані висновки, список літератури може містити застарілі джерела. Є певні стилістичні та змістовні недоліки, у зв'язку з чим наукова робота потребує доопрацювання. Обсяг наукових тез складає 3 сторінки
- 4-3 бали – здобувач підготував наукові тези, які мають традиційну структуру. Проте у науковій роботі не розкрита актуальність теми, неповний виклад основного матеріалу, не сформульовані висновки, список літератури може містити застарілі джерела. Є значні стилістичні та змістовні недоліки, у зв'язку з чим наукова робота потребує доопрацювання. Обсяг наукових тез складає 3 сторінки
- 2 бали – здобувач підготував наукові тези, структура яких не містить традиційних компонентів, зокрема відсутня актуальність, не сформовані висновки тощо. Відмічається нерозкритість теми за рахунок відсутності належного опрацювання наукової літератури. Є стилістичні та змістовні недоліки, у зв'язку з чим наукова робота потребує суттєвого доопрацювання.
- 1 і менше балів – здобувач підготував наукові тези, але вони не відповідають загальним вимогам оформлення такого виду наукових робіт. Не вказано актуальність дослідження, відсутня мета роботи, зроблено поверхневий аналіз досліджуваного явища, відсутні

висновки. Є багато стилістичних та змістовних помилок, список літератури містить застарілі джерела. Обсяг публікації до 3 сторінок. Наукова робота вимагає суттєвого перероблення.

3.1.2 Індивідуальне завдання - 30 балів

Підготовка презентації до наукових тез:

Презентація (0-15 б.)

- розкрито зміст представленої теми (0-2 б.)
- визначена структура презентації (0-2б.)
- наявність логічного зв'язку викладеної інформації (0-2)
- наявність кольорових, шрифтових рішень (0-2 б.)
- наявність малюнків та схем (0-2б.)
- презентація включає до 15 слайдів основної частини (0-2б.)
- презентація представлена вчасно (0-1)
- захист презентації (0-2б.)

Виступ з доповіддю на Міжнародній науково-практичній конференції IV Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми реалізації адаптаційного потенціалу особистості в сучасних умовах життєдіяльності» (0-15 б.)

- Доповідь іноземною мовою (0 – 5 б.)
- Знання і розуміння теоретичного матеріалу. Повнота розкриття теми. Здобувач проявляє навички аналізу, узагальнення, критичного осмислення і сприйняття інформації (0 – 4 б.)
- Матеріал викладено грамотно, в певній логічній послідовності, точно використовується термінологія. Зв'язок теоретичного матеріалу з практикою. Наявність прикладів (0 – 3 б.)
- Логічна завершеність виступу. Формулювання висновків (0 – 1 б.)
- Культура мови, чіткість дикції, темп викладу. Вільний виклад

4. Здобувач вищої освіти, який набрав протягом семестру від 35 до 50 балів, зобов'язаний скласти екзамен.

На екзамені здобувачі готуються та відповідають за екзаменаційним білетом, який має два питання теоретичного або практичного характеру, третє питання складається з тестових завдань. Перше та друге запитання (завдання) оцінюються у 15 балів за такими критеріями:

- «відмінно», повна відповідь, не менше 90% потрібної інформації (повне, безпомилкове розв'язування завдання) – 15-14 балів;
- «добре», достатньо повна відповідь, не менше 75% потрібної інформації або незначні неточності (повне розв'язування завдання з незначними помилками) – 13-10 балів;
- «задовільно», неповна відповідь, не менше 50% потрібної інформації та деякі помилки (завдання виконане з певними недоліками) – 9-5 балів;
- «незадовільно», відповідь містить менше 50% потрібної інформації, грубі помилки, здобувач не орієнтується у загальних термінах – 4-1 бал.
- не відповідає умовам до «задовільно» – 0 балів.

Тестові завдання, які містить екзаменаційний білет оцінюється у 10 балів. Кожна правильна відповідь оцінюється у 2 бали.

Сума поточних балів переводиться до залікової оцінки згідно з таблицею:

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою, що використовується в Університеті	Оцінка за національною шкалою
Система нарахування балів: бали за практичні заняття + бали за лабораторні роботи + бали за самостійну роботу + бали за творчу роботу/екзамен		
A	90-100	5 (відмінно)
B	82-89	4 (дуже добре)
C	75-81	4 (добре)
D	67-74	3 (задовільно)
E	60-66	3 (задовільно)
FX	0-59	2 (незадовільно)
Є незараховані лабораторні / практичні роботи/ самостійна робота, або поточний контроль у семестрі оцінений менше 20 балів		Не допущено

Питання для самоконтролю:

1. Розкрийте мету та основні завдання клінічної психодіагностики як фундаментальної складової підготовки клінічного психолога.
2. Охарактеризуйте методологічні принципи, що лежать в основі сучасної клінічної психодіагностики.
3. Які ключові етичні норми та стандарти регулюють діяльність клінічного психолога-діагноста?
4. Проаналізуйте поняття «стандарт» у клінічній психодіагностиці та його зв'язок із сучасними класифікаційними системами хвороб (МКХ-11, DSM-5).
5. Наведіть приклад етичної дилеми в клінічній практиці та запропонуйте шляхи її вирішення згідно з професійними стандартами.
6. Поясніть, як клінічна психодіагностика інтегрується у загальний процес постановки клінічного діагнозу та розробки психокорекційних програм.
7. Опишіть основні техніки та прийоми встановлення первинного контакту з клієнтом у клінічній практиці.
8. Дайте визначення поняттю «терапевтичний альянс» та поясніть його фундаментальне значення для успішної психодіагностики.
9. Які вербальні та невербальні навички психолога є ключовими для формування довірливих та продуктивних стосунків із клієнтом?
10. Проаналізуйте етапи проведення первинного клінічного інтерв'ю як основи для побудови терапевтичного альянсу.
11. Які можливі бар'єри у встановленні контакту з боку клієнта і як психолог може їх конструктивно подолати?

12. За якими критеріями клінічний психолог може оцінити якість та міцність встановленого терапевтичного альянсу?
13. Дайте загальну характеристику та класифікацію методів психодіагностики когнітивної сфери.
14. Опишіть структуру, діагностичні можливості та основні субтести методики дослідження інтелекту Векслера (WAIS).
15. Які методики використовуються для діагностики різних аспектів пам'яті (короткочасна, довготривала, оперативна) в клінічній практиці?
16. Охарактеризуйте методи дослідження уваги та її основних властивостей (концентрація, стійкість, обсяг, переключення).
17. Які патопсихологічні проби застосовуються для аналізу процесів мислення та виявлення його специфічних порушень?
18. Як клінічно інтерпретувати значні розбіжності між показниками вербального та невербального інтелекту за результатами WAIS?
19. Поясніть, як порушення різних компонентів когнітивної сфери можуть проявлятися при різних клінічних станах.
20. Сформулюйте основну ідею (проективну гіпотезу), що лежить в основі проєктивних методів дослідження особистості.
21. Опишіть теоретичні засади та запропонуйте класифікацію проєктивних методик.
22. Проаналізуйте сильні сторони та унікальні діагностичні можливості проєктивних методів у клінічній практиці.
23. Які існують основні обмеження, труднощі та критичні зауваження щодо використання проєктивних методик?
24. Охарактеризуйте стимульний матеріал, процедуру проведення та інструкцію до Тематичного апперцептивного тесту (ТАТ).
25. Поясніть основні принципи та схему аналізу протоколу за методикою ТАТ, включаючи аналіз змісту та формальних аспектів розповідей.
26. Порівняйте діагностичні завдання та тип інформації, що отримується за допомогою проєктивних методик та стандартизованих опитувальників.
27. Дайте визначення поняттю «стандартизований опитувальник» та поясніть його ключові відмінності від інших методів діагностики.
28. Опишіть структуру, основні клінічні шкали та шкали достовірності Міннесотського багатоаспектного особистісного опитувальника (MMPI-2).
29. Поясніть процедуру побудови «профілю особистості» за результатами заповнення опитувальника MMPI.
30. Як здійснюється інтерпретація профілів MMPI, включаючи аналіз шкал достовірності та клінічних піків?
31. Які головні переваги та недоліки використання стандартизованих опитувальників у клінічній діагностиці?
32. Для діагностики яких розладів та особистісних особливостей опитувальник MMPI є найбільш інформативним інструментом?

33. Які основні завдання стоять перед психологом при діагностиці емоційно-вольової сфери клієнта?
34. Охарактеризуйте основні групи методик, що використовуються для діагностики стану тривоги та тривожних розладів.
35. Опишіть поширені методики та скринінгові шкали для оцінки наявності та рівня вираженості депресії.
36. Що таке афективні розлади та які діагностичні інструменти допомагають у їх розпізнаванні та диференціації?
37. Поясніть принципи підбору комплексної батареї методик для всебічної оцінки емоційного стану клієнта.
38. Як за допомогою діагностичних інструментів провести диференційну діагностику між ситуативною тривогою та генералізованим тривожним розладом?
39. Дайте визначення поняттю «диференційна діагностика» та поясніть його центральне місце в клінічній психології.
40. Обґрунтуйте необхідність інтеграції даних з різних джерел (інтерв'ю, тести, спостереження) для надійної диференційної діагностики.
41. Опишіть послідовний алгоритм інтегративного аналізу клінічного кейсу.
42. Яку специфічну роль відіграють дані патопсихологічних проб, профілю ММРІ та протоколу ТАТ у процесі розрізнення клінічних станів?
43. Наведіть гіпотетичний приклад двох схожих клінічних станів та поясніть, як би ви їх диференціювали за допомогою психодіагностичних методів.
44. Які найпоширеніші труднощі та діагностичні помилки можуть виникати у процесі диференційної діагностики?
45. Яка мета, структура та основні вимоги до написання формального психологічного висновку?
46. Опишіть процес формулювання клінічного кейсу, що інтегрує анамнестичні, феноменологічні та психодіагностичні дані.
47. Які обов'язкові розділи мають бути відображені у психологічному висновку для забезпечення його повноти, обґрунтованості та практичної цінності?
48. Як на основі матеріалів попереднього інтегративного аналізу кейсу Охарактеризуйте декілька сучасних напрямів та тенденцій розвитку клінічної психодіагностики.
49. Як розробляється та застосовується план діагностики для об'єктивної оцінки ефективності проведеної психокорекції чи психотерапії.
50. Проаналізуйте теоретичну проблему визначення психічної норми та патології в клінічній психодіагностиці. Які критерії використовуються для їх диференціації та які методологічні труднощі при цьому виникають?

Список рекомендованих джерел

Основна література

1. Голярдик Н. А., Купчишина В. Ч. Психодіагностика: навчально-методичний посібник. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2021. 52 с.
2. Марута Н. О., Лінська К. І. Сучасні напрямки у розробці інструментів для об'єктивної діагностики афективних розладів (огляд літератури). Український вісник психоневрології. 2018. Т. 26, вип. 1. С. 110–115
3. Мельник А. П. Патопсихологія та спецпрактикум з клінічної психодіагностики. Луцьк: Іванюк В. П., 2013. 68 с.
4. Оверчук В. А. Патопсихологія з основами психіатрії: навчальний посібник (вид. 2-ге, доп., змін.). Вінниця: ЦОП «Документ Принт», 2021. 456 с.
5. Психодіагностика в клінічній психології : навч. посіб. / П 86 Укл. Л. М. Співак, А. М. Османова. К.: Університет «Україна», 2023. 146 с.
6. Прикладна психодіагностика в Національній гвардії України: метод. посіб. / Колесніченко О. С. та ін.; за заг. ред. проф. І. І. Приходька. Харків: НАНГУ, 2020. 388 с.
7. Психодіагностика: курс лекцій з дисципліни для студентів заочної форми навчання спеціальності 053 Психологія /укладачі І.О. Корнієнко, О.Ю. Воронова. Мукачево: МДУ, 2019. 41 с.
8. Робота з тяжкими психічними захворюваннями: посібник для клінічної практики: 3-є видання / Кетрін Гембл, Джефф Бреннан та ін. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2024. 295 с.

Допоміжна:

1. Матейко Н. М. Патопсихологія. Неврологія: навчально-методичний комплекс. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2016. 160 с.

2. Нейропсихіатрія та поведінкова неврологія: посібник: 3-є видання / Джон Дж. Баррі, Сепіде Н. Баджестан, Джеффри Л. Каммінгс, Майкл Р. Трімбл та ін. — Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2024. — 373 с.
3. Психотерапія за Габбардом: посібник: 2-е видання / за ред. Голлі Крісп, Глена О. Габбарда. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2024. 943 с.

Інтернет-ресурси

Всеукраїнська психодіагностична асоціація <https://vpa.org.ua/glossary/>

Викладач

Наталя ЛАПШОВА

В.о. завідувача кафедри

Оксана СОЛОВЕЙ-ЛАГОДА

Гарант освітньої програми

Вікторія ОВЕРЧУК

Керівник спеціальності

Вікторія ОВЕРЧУК